

Sygn. akt III RC 41/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2015 roku

Sąd Rejonowy w Piszcu III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Katarzyna Zielińska

Protokolant st. sekr. sądowy Agnieszka Kulikowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 listopada 2015 roku w P.

sprawy z powództwa K. G.

przeciwko M. G. (1)

o alimenty

I. Oddala powództwo.

II. Oddala wniosek o udzielenie zabezpieczenia.

III. Zasądza od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Piszcu na rzecz adwokata M. K. (1), Kancelaria Adwokacka w P., wynagrodzenie z podatkiem VAT w wysokości (...) (jeden tysiąc czterysta siedemdziesiąt sześć) złotych tytułem nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu na rzecz powódki K. G..

Sygn. akt III RC 41/15

UZASADNIENIE

Powódka K. G. wniosła o zasądzenie od pozwanego M. G. (1) na jej rzecz alimentów w kwocie po 600 złotych miesięcznie, płatnych do dnia 10-ego każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki w terminie płatności którejkolwiek z rat, począwszy od dnia 15 marca 2014 roku. Jednocześnie powódka wniosła o udzielenie zabezpieczenia roszczenia.

W uzasadnieniu pozwu i wniosku o udzielenie zabezpieczenia wskazała, że Sąd Rejonowy w Szczytnie VIII Zamiejscowy Wydział Rodzinny i Nieletnich z siedzibą w P. wyrokiem z dnia 9 kwietnia 2013 roku wydanym w sprawie VIII RC 34/13 zasądził od pozwanego na rzecz powódki tytułem obowiązku z art. 27 k.r.o. kwotę po 600 zł miesięcznie, płatną do dnia 10-ego każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki w terminie płatności którejkolwiek z rat.

W dniu 15 marca 2014 roku uprawomocnił się wyrok Sądu Okręgowego w Olsztynie, wydany w sprawie VI RC 1611/13, rozwiązujący związek małżeński stron. W dniu 24 maja 2014 roku zobowiązany M. G. (2) wystąpił z powództwem o ustalenie wygaśnięcia obowiązku przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny, orzeczonego wskazanym wyżej wyrokiem Sądu Rejonowego w Szczytnie, z dniem uprawomocnienia się wyroku rozwodowego.

Zdaniem powódki, rozwiązanie małżeństwa stron i co za tym idzie wygaśnięcie obowiązku przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny, nie może doprowadzić do przerwania alimentowania i pozostawienia powódki bez środków do życia. Powódka pozostaje w niedostatku. Ze względu na jej trudną sytuację, świadczenia alimentacyjne

pozwanego powinny stanowić kontynuację powstałego przez zawarcie małżeństwa obowiązku wzajemnej pomocy w zakresie utrzymywania i trwać w postaci zmodyfikowanej określonej w art. 60 k.r.o. Główną przyczyną powstania niedostatku po stronie powódki jest to, że w czasie trwania małżeństwa, wskutek konieczności zajmowania się utrzymaniem i wychowaniem dzieci, prowadzeniem domu, powódka nie pracowała zarobkowo, nie zdobyła odpowiednich kwalifikacji ani doświadczenia. Wobec braku kwalifikacji, umiejętności i stażu, powódka nie jest obecnie w stanie podjąć odpowiedniej pracy zarobkowej, a ponadto, ze względu na stan zdrowia, jakiegokolwiek pracy zarobkowej, pozwalającej na zaspokojenie w całości jej uzasadnionych potrzeb. Źródłem utrzymania powódki jest obecnie wynagrodzenie w kwocie 200 zł miesięcznie za pracę na stanowisku sprzątaczką w wymiarze 1/8 etatu oraz alimenty od pozwanego w kwocie po 600 zł miesięcznie. Kwoty te pozwalają jedynie na zaspokojenie nieznaczącej części potrzeb powódki. Do tego dochodzą problemy zdrowotne, konieczność przyjmowania leków, itp.

Powódka wskazała, że pozwany od 15 lat pracuje w Niemczech. Zdaniem powódki nieprawdą jest, że zarabia on 400 euro miesięcznie, co podał w toku sprawy o ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego. Pięć lat temu powódka była u pozwanego w Niemczech. Poznała miejsce jego pracy, pracodawcę, współpracowników oraz system wynagradzania. Pozwany pracował wówczas po 10 godzin dziennie. Zarabiał około 3 000 euro miesięcznie, choć z dokumentów wynikała mniejsza kwota w celu płacenia niższego podatku. Ponadto nie ponosił kosztów utrzymania siebie i mieszkania. Należało to do obowiązków pracodawcy. Pozwany nigdy nie narzekał na pracę ani na rozliczenia z pracodawcą. Natomiast, kiedy między stronami dochodziło do sporu o alimenty, pozwany przedstawiał dokumenty, z których wynikało, że zarabia poniżej płacy minimalnej i ponosi w Niemczech wysokie koszty utrzymania siebie i mieszkania. Pozwany zna język niemiecki, posiada doświadczenie, jest silny i zdrowy. Ma znaczne możliwości zarobkowe i nie powinien pracować za 1/3 minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie.

Pozwany M. G. (2) wniósł o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu podniósł, że powódka ma schorzenia laryngologiczne. W żadnym zakresie nie wykazała, że istnieją przeciwwskazania do podjęcia przez nią pracy. Nie mieszka już w domu stanowiącym własność rodziców pozwanego. Opuściła to miejsce i prawdopodobnie mieszka u swojego partnera. Toczy się postępowanie administracyjne o wymeldowanie powódki, którego inicjatorami są rodzice pozwanego. Powódka nabyła spadek po zmarłej matce. Są to jakieś środki finansowe. Ponadto pozwany podniósł, że nadal pracuje w Niemczech za wynagrodzeniem w wysokości 400 euro miesięcznie, przy czym obecnie na 1/4 etatu. Spędza przez to dużo czasu w Polsce, jednak nie zamierza wracać na stałe do kraju. Ciężko mu znaleźć nową pracę.

Sąd ustalił, co następuje:

Wyrokiem z dnia 9 kwietnia 2013 roku wydanym w sprawie VIII RC 34/13 Sąd Rejonowy w Szczytnie VIII Zamiejscowy Wydział Rodzinny i Nieletnich z siedzibą w P. zasądził od M. G. (1) na rzecz K. G., tytułem obowiązku z art. 27 kro, kwotę po 600 zł miesięcznie, płatną z góry do dnia 10-ego każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki w terminie płatności którejkolwiek z rat, począwszy od dnia 15 listopada 2012 roku.

(dowód: wyrok z dnia 09.04.2013r. k. 140 akt sprawy VIII RC 34/13 Sądu Rejonowego w Szczytnie VIII Zamiejscowego Wydziału Rodzinnego i Nieletnich z siedzibą w P.)

K. G. i M. G. (2) pozostawali w związku małżeńskim od dnia 12 sierpnia 1989 roku. Z małżeństwa posiadali dwoje pełnoletnich dzieci. Córka S. P. była mężatką. Wraz z mężem i małoletnim dzieckiem mieszkała w E.. Syn Ł. G. był kawalerem. W czerwcu 2012 roku ukończył naukę. Od tego czasu wyjeżdżał okresowo do Niemiec w celach zarobkowych. Gdy nie pracował, w utrzymaniu pomagał mu ojciec i dziadek. Podczas pobytu w Polsce mieszkał u swojej dziewczyny w B..

Od początku trwania małżeństwa stron, K. G. nigdy nie pracowała zarobkowo. Zajmowała się wychowaniem dzieci i prowadzeniem gospodarstwa domowego. Na utrzymanie domu i rodziny pracował M. G. (2).

K. G. ukończyła szkołę podstawową. Nie posiadała zawodu ani przyuczenia do zawodu. Zarejestrowana była w Powiatowym Urzędzie Pracy w P. jako osoba poszukująca pracy. Nie posiadała żadnego źródła dochodu. Była współwłaścicielką samochodu osobowego marki R. (...), zakupionego przez M. G. (1) w 2012 roku. Innego majątku

nie posiadała. Mieszkała w domu stanowiącym własność jej teściów. Nie ponosiła żadnych kosztów utrzymania domu. Ponośli je M. G. (2) wspólnie ze swoimi rodzicami. Rodzice M. G. (1) nie żądali opuszczenia przez K. G. zajmowanego przez nią mieszkania.

K. G. leczyła się z powodu depresji, nerwicy oraz zwapnienia kręgów szyjnych. Ta ostatnia dolegliwość powodowała bóle głowy i kręgosłupa. Ponadto od około pięciu lat leczyła się na serce.

M. G. (2) z zawodu był malarzem pokojowym. Od około 15 lat wyjeżdżał w celach zarobkowych do Niemiec. Tam od maja 2012 roku pracował, na podstawie umowy o pracę, w firmie (...) na Z. w E., na stanowisku konserwatora, w wymiarze 80 godzin miesięcznie, za wynagrodzeniem w wysokości 400,19 euro netto miesięcznie. Przed majem 2012 roku podejmował prace remontowo-wykończeniowe i zarabiał około 1 200 euro miesięcznie. W Niemczech M. G. (2) mieszkał na terenie Z. w E.. Jeździł samochodem służbowym. Nie ponosił kosztów noclegów, wyżywienia i ubezpieczenia. Koszty powyższe pokrywał jego pracodawca. Po miesiącu pracy w Niemczech, M. G. (2) przyjeżdżał na dwa tygodnie do Polski. W tym czasie mieszkał u swoich rodziców.

M. G. (2) był właścicielem położonego w Polsce gospodarstwa rolnego, o powierzchni około 7 ha, które otrzymał w darowiznie od rodziców. Opłacał KRUS i pobierał unijne dopłaty bezpośrednie do gruntów rolnych w wysokości około 5 000 zł rocznie.

(dowód: ustalenia Sądu Rejonowego w Szczytnie VIII Zamiejscowego Wydziału Rodzinnego i Nieletnich z siedzibą w P. w sprawie VIII RC 34/13 zawarte w pisemnym uzasadnieniu wyroku z dnia 09.04.2013r.)

Związek małżeński K. G. i M. G. (1) został rozwiązany przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 21 lutego 2014 roku wydanym w sprawie VI RC 1611/13 – bez orzekania o winie małżonków. Wyrok uprawomocnił się w dniu 15 marca 2014 roku.

(dowód: wyrok rozwodowy k. 24, zarządzenie sędziego Sądu Okręgowego w Olsztynie dotyczące prawomocności wyroku k. 26 akt sprawy VI RC 1611/13 Sądu Okręgowego w Olsztynie)

W dniu 24 lipca 2014 roku M. G. (2) wystąpił z pozwem przeciwko K. G. o ustalenie wygaśnięcia obowiązku przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny, z dniem uprawomocnienia się wyroku rozwodowego.

Sąd Rejonowy w Szczytnie VIII Zamiejscowy Wydział Rodzinny i Nieletnich z siedzibą w P. wyrokiem z dnia 16 października 2014 roku wydanym w sprawie VIII RC 174/14 ustalił, że z dniem 15 marca 2014 roku wygaśnięcie obowiązku przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny orzeczony wobec M. G. (1) na rzecz K. G. wyrokiem Sądu Rejonowego w Szczytnie VIII Zamiejscowego Wydziału Rodzinnego i Nieletnich z siedzibą w P. z dnia 9 kwietnia 2013 roku w sprawie VIII RC 34/13. Wyrok uprawomocnił się dnia 18 lutego 2015 roku.

(dowód: wyrok z dnia 16.10.2014r. k. 28 akt sprawy VIII RC 174/14 Sądu Rejonowego w Szczytnie VIII Zamiejscowego Wydziału Rodzinnego i Nieletnich z siedzibą w P.)

M. G. (2) nie pozostawał w nowym związku małżeńskim. Pozostawał w związku nieformalnym. Pracował w Niemczech na pół etatu i zarabiał 500 euro miesięcznie. Za mieszkanie i wyżywienie płacił 90 euro miesięcznie. Nadal posiadał gospodarstwo rolne.

K. G. również nie pozostawała w nowym związku małżeńskim. Pozostawała w związku nieformalnym. Była zatrudniona w K. (...) w P. na 1/8 etatu jako sprzątaczką i zarabiała 200 złotych miesięcznie. Cierpiała na zwapnienie kręgów szyjnych. Nie przyjmowała leków.

(dowód: ustalenia Sądu Rejonowego w Szczytnie VIII Zamiejscowego Wydziału Rodzinnego i Nieletnich z siedzibą w P. w sprawie VIII RC 174/14 zawarte w pisemnym uzasadnieniu wyroku z dnia 16.10.2014r.)

Obecnie K. G. ma 45 lat. Nie posiada zawodu. Od dnia 1 maja 2015 roku nigdzie nie pracuje. Zarejestrowana jest jako osoba bezrobotna. Przedtem przez okres dwóch lat zatrudniona była w K. (...) w P. na 1/8 etatu jako sprzątaczką i zarabiała 200 złotych miesięcznie. Umowa o pracę nie została przedłużona.

K. G. nie zawarła nowego związku małżeńskiego. Od kwietnia 2014 roku pozostaje w związku nieformalnym z M. K. (2). Mieszka z nim i prowadzi wspólne gospodarstwo domowe. Pozostaje na jego utrzymaniu. M. K. (2) zatrudniony jest w Regionalnym Zarządzie Gospodarki Wodnej na stanowisku pracownika fizycznego. Płaci alimenty na rzecz swoich dzieci.

K. G. cierpi na zwapnienie kręgów szyjnych, która to dolegliwość powoduje bóle głowy. W okresie od 10 września do 5 listopada 2015 roku leczyla się w poradni neurologicznej. Przyjmuje leki od bólu głowy. Ponadto ma problemy ze słuchem. W październiku i listopadzie 2015 roku leczyla się w poradni audiologicznej. Zakończyła przyjmowanie leków przepisanych przez otolaryngologa.

K. G. użytkuje samochód osobowy marki R. (...), zakupiony przez M. G. (1) w 2012 roku, którego jest współwłaścicielką. Innego majątku nie posiada.

(dowód: zeznania powódki k. 66v-67; umowa o pracę k. 4; informacja dla lekarza kierującego k. 5, 59-60 i 62; zaświadczenie lekarskie k. 58)

M. G. (2) ma 45 lat. Po rozwodzie nie zawarł nowego związku małżeńskiego. Pozostaje w związku nieformalnym z M. C.. O. pracują w Niemczech, a po przyjeździe do Polski mieszkają razem. Nie mają nikogo na utrzymaniu.

M. G. (2) pracuje na stanowisku konserwatora i zarabia 407 euro netto miesięcznie. Pracodawca zapewnia mu wyżywienie i zakwaterowanie. M. G. (2) posiada gospodarstwo rolne i z tego tytułu pobiera dopłaty unijne w wysokości około 6 000 zł rocznie. Innych źródeł dochodu nie posiada. Z majątku, oprócz gospodarstwa rolnego, posiada jeszcze samochód. Nie leczyla się na choroby przewlekłe.

(dowód: zeznania pozwanego k. 67-67v)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów. Sąd dał wiarę w całości dowodom z dokumentów, zaś dowodom z zeznań stron w zakresie wyżej opisanym.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 60 § 1 k.r.o. małżonek rozwiedziony, który nie został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia i który znajduje się w niedostatku, może żądać od drugiego małżonka rozwiedzonego dostarczania środków utrzymania w zakresie odpowiadającym usprawiedliwionym potrzebom uprawnionego oraz możliwościom zarobkowym i majątkowym zobowiązanego. Na podstawie art. 60 § 3 k.r.o. obowiązek dostarczania środków utrzymania małżonkowi rozwiedzionemu wygasa w razie zawarcia przez tego małżonka nowego małżeństwa. Jednakże, gdy zobowiązanym jest małżonek rozwiedziony, który nie został uznany za winnego rozkładu pożycia, obowiązek ten wygasa także z upływem pięciu lat od orzeczenia rozwodu, chyba że ze względu na wyjątkowe okoliczności Sąd, na żądanie uprawnionego, przedłuży wymieniony termin pięcioletni.

Bezspornym jest, że małżeństwo stron zostało rozwiązane przez rozwód bez orzekania o winie. Powódka nie zawarła ponownie związku małżeńskiego, a z przedmiotowym powództwem o alimenty wystąpiła przed upływem okresu, o którym mowa w art. 60 § 3 k.r.o.

Sporna pozostała okoliczność, czy powódka znajduje się w niedostatku.

W doktrynie i orzecznictwie utrwalił się pogląd, że osoba znajduje się w niedostatku wtedy, gdy własnymi siłami nie jest w stanie zaspokoić swoich usprawiedliwionych potrzeb w całości lub w części. Spośród przyczyn powstania niedostatku, charakterystycznych dla stosunków między rozwiedzionymi małżonkami, należy wymienić zwłaszcza

niemożność podjęcia pracy zarobkowej wskutek konieczności zajmowania się utrzymaniem i wychowaniem dzieci, a także z uwagi na wiek lub stan zdrowia, które nie pozwalają na podjęcie zatrudnienia.

W ocenie Sądu, powódka nie znajduje się w niedostatku. Faktem jest, że powódka nie posiada kwalifikacji i doświadczenia zawodowego oraz, że obecnie pozostaje bez pracy. Ma ona jednak możliwości zarobkowe. Nic nie stoi na przeszkodzie w podjęciu przez nią zatrudnienia. Powódka powinna dołożyć należytej staranności w celu znalezienia źródła zarobkowania, chociażby w niepełnym wymiarze czasu pracy, tak jak to miało miejsce, gdy pracowała na stanowisku sprzątaczkii, gdzie nie były wymagane ani kwalifikacje, ani doświadczenie zawodowe. Zdaniem Sądu, powódka jest w stanie własnymi siłami zaspokoić swoje usprawiedliwione potrzeby.

W tym miejscu należy wskazać, że małżeństwo stron nie funkcjonowało prawidłowo od 2012 roku. Powódka w listopadzie 2012 roku wniosła o zobowiązanie pozwanego do przyczyniania się do zaspokajania jej potrzeb. Powódka już wtedy powinna liczyć się z koniecznością własnego utrzymania. Od tego czasu powódka miała możliwość podniesienia swoich kwalifikacji, korzystając między innymi z kursów i szkoleń organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w P..

Również stan zdrowia powódki nie powoduje braku możliwości zarobkowych. Powódka nie ma orzeczonej niezdolności do pracy ani stwierdzonych przeciwwskazań zdrowotnych do podjęcia jakiegokolwiek zatrudnienia. Beczynność powódki w znalezieniu pracy, pozwalającej na zaspokojenie jej usprawiedliwionych potrzeb, należy uznać za nieusprawiedliwioną.

Aktualnie powódce utrzymanie zapewnia jej partner, M. K. (2). Sąd nie dał wiary zeznaniom powódki w zakresie, w jakim podała, że nie pozostaje już z wymienionym w związku nieformalnym. Sprzeczne z logiką jest, aby M. K. (2), mający zobowiązania finansowe wobec swoich dzieci, zapewniał utrzymanie, wyżywienie i dach nad głową, kobiecie, z którą nie pozostaje w związku. Dlatego też Sąd uznał, że powódka pozostaje w nieformalnym związku z M. K. (2), z którym prowadzi wspólne gospodarstwo domowe, przygotowuje posiłki, sprząta i robi pranie. W tej sytuacji zasady współzycia społecznego przemawiają za nieuwzględnieniem roszczenia powódki.

W tym stanie rzeczy Sąd, w oparciu o przepis art. 60 § 1 k.r.o., oddalił powództwo i w konsekwencji, na podstawie art. 730¹ § 1 k.p.c. oddalił wniosek o udzielenie zabezpieczenia roszczenia.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej Sąd orzekł na podstawie § 19 w zw. z § 7 ust. 1 pkt 11 i ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Sąd w tym zakresie podzielił stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w uchwale z dnia 21 października 2015 roku w sprawie III CZP 68/15, które stanowi, że jeżeli osoba zobowiązana do alimentów nie została obciążona obowiązkiem zwrotu kosztów, adwokatowi ustanowionemu z urzędu dla strony uprawnionej do alimentów przyznaje się od Skarbu Państwa wynagrodzenie ustalone na podstawie § 7 ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t. jedn.: Dz.U. z 2013 r., poz. 461 ze zm.).